

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845,
el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-02-

Nr. (4.5-82E)-3-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 25 d. nutarimo Nr. 195 „Dėl Nacionalinio akreditacijos biuro prie Ūkio ministerijos teikiamų bandymų ir kalibravimo laboratorijų, sertifikavimo ir kontrolės įstaigų įvertinimo ir akreditavimo paslaugų įkainių nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos atitikties įvertinimo įstatymą“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – atsižvelgiant į 2021 m. gegužės 1 d. įsigaliojusios naujos redakcijos Lietuvos Respublikos atitikties vertinimo įstatymo (toliau – AVĮ) 15 straipsnio 1 dalį, pasikeitusias AVĮ vartojamas sąvokas, pakeisti ir nauja redakcija išdėstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 25 d. nutarimą Nr. 195 „Dėl Nacionalinio akreditacijos biuro prie Ūkio ministerijos teikiamų bandymų ir kalibravimo laboratorijų, sertifikavimo ir kontrolės įstaigų įvertinimo ir akreditavimo paslaugų įkainių nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos atitikties įvertinimo įstatymą“ ir juo patvirtintą Nacionalinio akreditacijos biuro prie Ūkio ministerijos teikiamų bandymų ir kalibravimo laboratorijų, sertifikavimo ir kontrolės įstaigų įvertinimo ir akreditavimo paslaugų įkainių nustatymo tvarkos aprašą (toliau – Aprašas).

Šiuo metu Nacionalinio akreditacijos biuro (toliau – Biuras) teikiamų atitikties vertinimo ir akreditavimo paslaugų kaina apskaičiuojama vadovaujantis Aprašu ir jo pagrindu parengtu Akreditavimo paslaugų kainų skaičiavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Nacionalinio akreditacijos biuro prie Ūkio ministerijos 2015 m. gruodžio 18 d. direktoriaus įsakymu Nr. V-41 „Dėl Akreditavimo paslaugų kainų skaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, taip pat kiekvienais metais Biuro direktoriaus įsakymu tvirtinamais bandymų ir kalibravimo laboratorijų, sertifikavimo ir kontrolės įstaigų atitikties įvertinimą atliekančio išorės eksperto vienos darbo dienos įkainiu ir pridėtinėmis išlaidomis, tenkančiomis Biuro valstybės tarnautojų, kurių pareigybei priskiriamos specialiosios veiklos sritys, vienai darbo dienai.

Pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus apskaičiuotas didžiausias eksperto vienos dienos įkainis (E_k) yra nekonkurencingai mažas ir lygus 96,81 Eur. Palyginimui, Europoje šis skaičius yra 500-1000 Eur už vieną darbo dieną (Eurolab duomenys).

Negalėdamas rasti ekspertų, kurie sutiktų teikti atitikties vertinimo paslaugas ir vykti į visos dienos vertinimą vietoje už pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus apskaičiuotą vienos dienos įkainį – 96,81 Eur., Biuras yra priverstas į išorės eksperto darbo laiką įskaičiuoti visus su konkrečiu atitikties vertinimu susijusius darbus (pvz., pasirengimą atitikties vertinimui, vertinimo plano derinimą, vertinimo aptarimą su Biuro ekspertu, kelionių laiką, ataskaitų rengimą ir pan.) ir įvertinti visą jiems reikalingą skirti laiką, todėl faktiškai pilnai darbo vietoje dienai taiko keliskart didesnę įkainį nei nustatytas vienai darbo dienai – Akreditavimo paslaugų kainų skaičiavimo tvarkos apraše nustatyta galimybė įvertinti atliekamų darbų apimtį, priskiriant kiekvienam išorės ekspertui atitinkamą darbo dienų skaičių, kuris bendruoju atveju varijuoja nuo 5 iki 12. Padauginus tokiu būdu apskaičiuotą laiką (darbo dienomis) iš patvirtinto 1 darbo dienos įkainio, gaunama išorės vertintojo atliekamų darbų kaina (paprastai ji priklausomai nuo darbų apimtįs nustatoma nuo 484,05 iki 1161,72 Eur). Ši praktika iš esmės skiriasi nuo kitose Europos akreditacijos organizacijos akreditacijos įstaigose taikomos praktikos, kai apskaičiuojamas realus laikas, reikalingas darbui atlikti (išreikštas MD; 1 MD – vieno žmogaus 8 val. darbo diena), ir padauginamas iš realaus išorės vertintojo 1 darbo dienos įkainio.

Pridėtinės išlaidos, tenkančios Biuro valstybės tarnautojų, kurių pareigybei priskiriamos specialiosios veiklos sritys, vienai darbo dienai (PR), paprastai būna lygios maždaug pusei didžiausio eksperto vienos dienos įkainio (E_k) ir 2022 m. buvo patvirtintos 48,21 Eur dydžio.

Taip pat pažymėtina, kad minėtuose teisės aktuose nenumatyta, kaip turi būti apskaičiuojamos ekspertų kelionės ir apgyvendinimo išlaidos ir kas jas turi apmokėti. Praktikoje dažniausiai siekiama susitarti, kad eksperto apgyvendinimu pasirūpintų vertinama atitikties vertinimo įstaiga, tačiau tai suderinti pavyksta ne visada, o kelionių išlaidų atlyginimo klausimas apskritai nėra išspręstas.

Nutarimo projektu siūloma nustatyti, kad Biuro teikiamų atitikties vertinimo įstaigų atitikties vertinimo ir akreditavimo paslaugų įkainis (P_i) priklauso nuo eksperto valandinio įkainio (E_k), pridėtinių išlaidų, reikalingų Biuro bendrųjų ryšių paslaugų, kanceliarinių prekių ir norminių dokumentų įsigijimo, akreditacijos dokumentų kopijavimo ir informacinių sistemų eksploatavimo reikmėms, valandinio įkainio (PR) ir eksperto kelionės ir apgyvendinimo išlaidų įkainių (K , A).

Eksperto valandinį įkainį (E_k) ir pridėtinių išlaidų, reikalingų Biuro bendrųjų ryšių paslaugų, kanceliarinių prekių ir norminių dokumentų įsigijimo, akreditacijos dokumentų kopijavimo ir informacinių sistemų eksploatavimo reikmėms, valandinį įkainį (PR) siūloma susieti su Lietuvos Respublikos Seimo tvirtinamu atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų,

valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) baziniu dydžiu ir nustatyti tokio dydžio, kad būtų užtikrintas adekvatus ir rinkos kainas atitinkantis ekspertų darbo apmokėjimas bei Biuro patiriamų pridėtinių išlaidų padengimas.

Jei atitikties vertinimo darbams atlikti ekspertui reikės išvykti iš savo gyvenamosios vietovės ir jis patirs atlygintinų kelionės ir (ar) apgyvendinimo išlaidų (eksperto kelione ir (ar) apgyvendinimu nepasirūpins atitikties vertinimo įstaiga), Nutarimo projektu numatoma, kad kelionės ir apgyvendinimo išlaidų įkainiai tokiu atveju būtų nustatomi vadovaujantis Komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 526 „Dėl dienpinigių ir kitų komandiruočių išlaidų apmokėjimo“. Taikant šiame nutarime įtvirtintas nuostatas, eksperto kelionės ir gyvenamosios vietos nuomos išlaidos būtų apskaičiuojamos pateikus šias išlaidas įrodančius dokumentus (kelionės įkainis priklausytų nuo viešojo transporto bilietų kainos arba degalų įsigijimo išlaidų, atsižvelgiant į nuvažiuotų kilometrų skaičių ir vidutinę degalų sunaudojimo normą atitinkamai transporto priemonei, jei vykstama asmenine transporto priemone; apgyvendinimo išlaidų įkainis bus lygus patirtoms nakvynės išlaidoms, neviršijant Komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklių priede nustatytos gyvenamojo ploto nuomos išlaidų normos).

Siekiant užtikrinti, kad vertinimo įstaigoms iš esmės nepakiltų vertinimo paslaugų kaina ir taikant nustatyto dydžio valandinį įkainį būtų vertinamas tik realus atitikties vertinimo paslaugos teikimo laikas, Apraše detalizuojama, kas negali būti įskaičiuojama į eksperto darbo laiką, bei nurodoma, kad eksperto darbo valandų skaičių ir ekspertų skaičių Biuras privalo nustatyti vadovaudamasis tarptautiniais standartais, reglamentuojančiais akreditavimo veiklą ir rizikos valdymo gaires. Praktikoje siekdamas preliminarai įvertinti paslaugos suteikimui reikalingą eksperto darbo laiką Biuras taikys standarte LST ISO 31000:2018 nustatytas rizikos valdymo gaires bei Europos akreditacijos organizacijos dokumente EA-2/19 INF:2020 pateiktą rizika grindžiamą metodą, pagal kuriuos atitikties vertinimo įstaigos priskiriamos mažos, vidutinės arba didelės rizikos lygiams, priklausantiems nuo objektyvių kriterijų – atitikties vertinimo įstaigos veiklos vykdymo vietų skaičiaus, darbuotojų skaičiaus, atitikties vertinimo įstaigos per metus išduodamų atitikties vertinimo dokumentų skaičiaus ir atitikties vertinimo veiklų skaičiaus akreditavimo srityje. Esant didesniai rizikos lygiui, auga ir reikalingos darbo laiko apimtys, kurios detalizuojamos vadovaujantis minėtais standartais parengtoje ir Biuro veikloje taikomoje skaičiuoklėje.

Naujos įkainio formulės dedamųjų E_k ir PR susiejimas su baziniu dydžiu leis lengviau prognozuoti įkainio pasikeitimus ateityje, o Nutarimo projektu siūlomi konkretūs valandinių įkainių dydžiai (0,275 ir 0,1375 bazinio dydžio) kartu su principinėmis nuostatomis dėl eksperto darbo

laiko skaičiavimo užtikrins, kad pagal siūlomą naują reguliavimą tvirtinami įkainių dydžiai atitiktis vertinimo įstaigoms nebus didesni nei tie, kurie yra taikomi nepriėmus Nutarimo projekto.

Nutarimo projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Nacionaliniam akreditacijos biurui ir Valstybinei lietuvių kalbos komisijai.

Finansų ministerija ir Nacionalinis akreditacijos biuras pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto neturėjo; Valstybinė lietuvių kalbos komisija savo išvados dėl Nutarimo projekto per nustatytą terminą nepateikė.

Į Teisingumo ministerijos pateiktas pastabas ir pasiūlymus atsižvelgta.

Nutarimo projektas neprieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai ir Europos Sąjungos teisės aktams.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitiktis įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitiktis įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

Nutarimo projektą parengė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Europos Sąjungos ir tarptautinių reikalų departamento (direktorius – Dimitrijus Kucevičius, tel. 8 686 89 759, el. paštas dimitrijus.kucevicius@eimin.lt) Europos Sąjungos reikalų koordinavimo skyriaus (vedėja – Aurelija Janušauskė, tel. 8 658 88 345, el. paštas aurelija.janusauske@eimin.lt) patarėja Eglė Karlonaitė (tel. 8 667 68 826, el. p. egle.karlonaite@eimin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 3 lapai.
2. Suinteresuotų institucijų išvados, 3 lapai.
3. Poveikio vertinimo pažyma, 2 lapai.

Finansų ministrė, pavaduojanti
ekonomikos ir inovacijų ministrą

Gintarė Skaistė